

Barbr., 406); *AlcM*: 1523. *Sots-tresorer. Tresorejar*: el *DAG*. dóna 3 cites no precisades dels Ss. XIV i XV; *tresorejar-se* 'afanyar-se per adquirir (una cosa)': «la folla --- amor --- de vicis carnals --- molts ne perden la vida corporal, innumerables són privats de la gràcia de Déu --- *tresorejant-se* l'amargor del infern», *AntCanals (Arra de Anima, NCL. XLIX, 123.1)*; Lull com a tr. (*AlcM*); «*tresoretjar*: congerere aurum», *Busa-N*. Més tard reemplaçat [Belv. el declara antiq.] per *tesauritzar* o més aviat *atresorar* [*DTo*. remetent a *amon-tonar diner*; Lacav.]. *Atresorador. Atresorament*.

1 Avui *tesor* amb *-r* i amb *ó* oberta és la pronúncia popular i general en tot el territori lingüístic, des dels Pirineus fins al P. Val.: «en sa caixa l'agüela guarda com gran *tesor*, / les casi ja olvidades joies de l'antigor», Teod. Llorente (Sanchis Guarner, *Sector Progr. Renaix. Val.*, 78). — 2 *Tres or(s)* podia ser sentit com una espècie de variació de *tres-sous*: i observem que aquest era realment el nom d'una important moneda antiga, que el *DTo*. (1670) tradueix «drachma et semidrachma, denarius et semidenarius».

Trespals, V. *tres* i *pal* *Trespàs*, -assar, V. *trasp-* (*PAS*) *Trespèdres*, V. *tres* *Trespel* i *trespelar*, grafies incorrectes d'*AlcM* per *traspelar*, -pel, on ja s'ha remès a *pou*; és absurda l'explicació d'*AlcM* 'travessar pels pèls' (¿quins pèls ni quina barba se'ls hi ha embullat o enfigassat?). Notable, és cert, la disseminació geogràfica, d'aqueixa forma poc explicada, car si *AlcM* l'estableix com a mall. i (vagament) pall. i val., i el *DAG*. la localitza en el S. del cat. occid., és també benasquesa «*traspelar*: pasar el líquido a través de la piel del odre o de la bota: la bota vieja *traspela* pel costad de la costura» (Ballarín, *Dicc.*): insinuant que vingui de *pell*, però s'hi s'oposa la *-l-* contra la *-ll* de *pell*. Potser *TRANSPIRARE*, que dissimilat en *-lar*, caigué dins l'òrbita de *pelar* *Tresperdós*, *trespèus*, V. *tres*

TRESPOL 'paviment' o 'superfície que limita per dalt o per sota un habitatge', és variant de les formes *TREBOL*, *terbol*, *trispol*, *tribol*, que no són menys antigues i estan força esteses dialectalment en zones conservadores; llur origen és interdependent del del verb *trespolar*, també de vella data, i amb variants locals i antigues *enterbolar* i *entrepolar*, en sentit general de 'muntar o reformar el sostre'; l'etim. d'aquest verb és incerta; com que en tot cas és de creure que totes les variants tinguin un origen comú, i convé trobar una explicació que doni compte de totes, és possible suposar que el verb provinguí del ll. *INTERPŌLĀRE* 'fer reformes a una cosa' i 'adornar-la amb colors vistosos etc.', que passaria a *entrepolar*/*enterbolar*/*entrepolar*, amb el sentit primitiu de 'refer, consolidar el sostre o paviment'; i l'levar-ne *en-*, el verb mutilat *trepolar*/*trebolar* pendria en part una *-s-* per influència dels nombrosos verbs en *tras-* (com hi ha qui diu *trespitjar* per *trepitjar*, i com alternen *tralladar*/*traslladar*, *trametre*/*trasmetre* etc.); i de *trespolar* o *trebolar* es deri-

varia *trespol*/*trebol*, tal com de *sostrar* (*SUBSTRARE*) 'fer un paviment' s'extragué *SOSTRE*. □ 1.^a doc.: tant *trespol* com *terbol* es troben diverses vegades des de mj. S. XIV, el verb *trespolar* des del mateix segle, i *enterbolar* des de 1369.

En termes generals es pot dir que avui *trespol* és la forma del cat. or., propagada cap al Sud per la zona Tort.-Val.; i que és també la de les Illes i del llenguatge popular de Mallorca; *trespol* no és gaire comú en el NE. del cat. or.: poc conegut a Bna., i d'aquí cap al NE., però molt viu des del Llobregat al Sud, també en el NO. de l'or., i pel Lluçanès s'acosta als Pirineus; mentre que *terbol* s'estén a tot el cat. occid., des de Tortosa fins a les més altes valls pirinenques. No és exacta, doncs, l'oposició *terbol* Muntanya/*trespol* Terra Baixa: és més aviat cosa d'oposició entre occid. i or., si bé la colonització dels Ss. XII-XIII va propagar molts mots orientals al llarg de la costa.

En el Ross. avui no en tinc notícies, però antigament hi apareix sovint la variant *terbol* i verb *enterbolar*, amb aplicació a sostres d'edificis, sovint de grans edificis, com castells: «s'an a ffer los sostres de totes les tres bestorres que-y són, qui són casuts, e cobrir de *terbol*» a. 1363 (D-63); «s'è a ffer de nou les tarrades de *terbol*» 1369 (D-63); «s'an adobar les tarrades de *terbol*» 1369 (D-86); «s'an a fer de nou la major fortssa ['la majoria'] de totes les tarrades de *terbol*, per ço car tot ve a menys» 1369; «al dit castell de Segura és trencat tot lo *terboll* de sobre les voltes del castell: per què, és perillós que tot se'n entre» 1399 (D 173).

Es tracta sempre de grans edificis; en general són castells o obres semblants, i es nota també que es tracta de refer «tarrades», obra o sostre de terra. També en el passatge següent, en el qual es veu que hi havia obra de llosa, i, a damunt, la que endevinem, de terra, el «terbòl»: «és mester, là on se farà sostre nou, que sia cubert de losa e, après la losa, de sus, lo *terbol*» a. 1369. De tota manera, l'aplicació a castells i obres semblants no devia ser verament típica car també ho veiem aplicat a obres rústiques, de regatge o de conservació del gra (veg. infra, el verb): «per cobrir de loses o *terboll* les parets de la nora» a. 1420, *InvLC* (s. v. *terbol*, *enterbolar*, *entrar-se'n*, *força* i *sobre*).

El verb *enterbolar* no hi és menys freqüent ni menys antic, aplicat a refer o construir aquestes obres. L'*InvLC* en recull sis casos datats de 1369, i no sé si hi estan compresos els que trobo en altres articles del recull, car en tots aquells es tracta de *enterbolar* la sala, la torra, i en tres d'ells *ent. les tarrades*, però en el següent (s. v. *terbol*) el text és un poc diferent: «sostres --- fets tant spes, que hom los puxa cobrir de losa, e puxs. *enterbolar*, de sus» (D-63, a. 1369); en part es tracta d'una obra de graner: «s'è *enterbolar* en alguns locs la sala d'amunt, on meten lo gra --- per *enterbolar* ---» (a. 1369).

Consta que és obra de refer, cosa clara perquè es tracta d'un sostre que s'havia deteriorat, ço que s'expressa amb *desenterbolar*: «les tarrades són *desenter-*